biBUła

Biuletyn Informacyjny BUŁ

nr 9/2011 (53)

"Literatura nie jest od rozwiązywania zagadnień, ona je stawia."
Witold Gombrowicz

W Y D A R Z E N I A

Rok Marii Skłodowskiej – Curie

W lipcu 2011 r. w galerii BUŁ na II piętrze można było oglądać wystawę poświęconą **Marii Skłodowskiej-Curie**. W setną rocznicę przyznania Uczonej Nagrody Nobla w dziedzinie chemii Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, chcąc oddać Jej hołd, ogłosił rok 2011 - Rokiem Marii Skłodowskiej-Curie.

Na wystawie zaprezentowano biografię Noblistki, informacje o etapach Jej pracy naukowej w dziedzinie fizyki i chemii. Pokazano książki autobiograficzne, korespondencję Marii Skłodowskiej-Curie z uczonymi z Polski oraz z Europy Środkowej i Wschodniej, z mężem Piotrem Curie oraz wspomnienia o nim. Zamieszczono książki o Uczonej autorstwa córki Ewy Curie oraz innych osób. Pokazano studia poświęcone Marii Skłodowskiej-Curie i jej pracy naukowej. Wśród nich znalazły się publikacje w języku francuskim, angielskim, słowackim, chińskim, węgierskim.

Na wystawie pokazano sprzęt laboratoryjny, wypożyczony z Wydziału Chemii Uniwersytetu Łódzkiego.

Ekspozycję wzbogacily cytaty - wypowiedzi Noblistki oraz znających Ją osób m.in. Alberta Einsteina.

(MK)

I N F O R M A C J E

Elektroniczne zamawianie zbiorów w trzech kolejnych Bibliotekach Zakładowych

W okresie wakacji uruchomiono elektroniczne zamawianie zbiorów i rejestrację wypożyczeń w systemie bibliotecznym Horizon w trzech kolejnych bibliotekach wydziałowych. Po Bibliotece Wydziału Nauk o Wychowaniu i Bibliotece Geograficznej dołączyły do tego grona: **Biblioteka Wydziału Prawa, Biblioteka Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego** i **Biblioteka Wydziału Zarządzania**. Przygotowania do wdrożenia modułu udostępniania i szkolenia bibliotekarzy bibliotek wydziałowych w zakresie jego obsługi rozpoczęto w kwietniu, jednak szzczególnie intensywne prace związane z dostosowaniem systemu bibliotecznego do nowych wymagań i integracji parametrów udostępniania wszystkich bibliotek z zasadami dotychczas obowiązującymi w systemie Horizon, zaplanowano na okres zamknięcia BUŁ dla czytelników, w pierwszych trzech hgodniach sierpnia. Konfiguracja bazy i proces wdrożenia zostały zakończone 19 sierpnia, jednak możliwość korzystania w pełni z tych udogodnień zależy od indywidualnych decyzji organizacyjnych bibliotek wydziałowych i terminu ich otwarcia dla czytelników po przerwie wakacyjnej. Nowe usługi obejmują, podobnie jak w przypadku Biblioteki Geograficznej i Biblioteki Nauk o Wychowaniu, zamawianie zbiorów i elektroniczną rejestrację wypożyczeń w zakresie zgodnym z wymaganiami każdej z bibliotek oraz zgłoszenie o terminie zwrotu książek wysyłane pocztą elektroniczną (niezbędne jest podanie przez czytelnika aktualnego adresu e-mail pracownikowi biblioteki lub samodzielna aktualizacja tych danych po zalogowaniu na konto biblioteczne).

(MA)

350 lat prasy polskiej - "Merkuriusz Polski"

"Merkuriusz Polski" był pierwszą periodyczną gazetą informacyjną w Polsce. Nazwa pochodzi od rzymskiego boga Merkurego, patrona kupców. Jego wydawanie zainicjował marszałek nadworny koronny Łukasz Opaliński przebywający na dworze króla Jana Kazimierza. "Merkuriusza" można potraktować jako informacyjną gazetę propagandową, której zadaniem było oddziaływanie na szlachecką opinię publiczną w duchu zgodnym z programem dworu królewskiego (król Jan Kazimierz i królowa Ludwika Maria, chcieli w ten sposób przekonać lud do reformy ustrojowej i wybrania następcy tronu jeszcze za życia króla, aby zapobiec problemom w związku z ewentualną elekcją). Pierwszym redaktorem naczelnym został, z pochodzenia Włoch - Hieronim Pinocci, pełniący funkcję sekretarza na dworze królewskim. W latach 1646 - 1660 (z niewielkimi przerwami) opracowywał odpowiedniej biuletyn rękopiśmienny w języku włoskim i polskim, zawierający doniesienia z kraju i zagranicy dla potrzeb dworu. Odpowiedzialnym za drukowanie gazety był wybitny krakowski drukarz i księgarz Jan Aleksander Gorczyn.

Pierwszy numer "Merkuriusza" ukazał się 3 stycznia 1661 roku. Jego pełny tytuł brzmiał: "Merkuriusz Polski, dzieje wszystkiego świata w sobie zamykający, dla informacjej pospolitej".

W pierwszym wydaniu najwięcej wiadomości dotyczyło: rodów panujących, toczonych wojen, podpisywanych traktatów oraz planów politycznych. Tytuł i szata graficzna wzorowane były na czasopiśmie angielskim "Mercurius Britannicus Communicating the Affaires of Great Britain for the Better Information of the People", które czytywał za swej bytności w Londynie Pinocci. "Merkuriusz" zawierał od 8 do 12 stron, format 20x17, składany szwabachą (gotyckim krojem pisma drukarskiego), z użyciem antykwy (kroju pisma opartego o alfabet łaciński) i kursywy dla łaciny. Ukazywał się regularnie co tydzień, przez 41 tygodni. Ówczesne dziennikarstwo hołdowało raczej informacjom zagranicznym, ale nie traktowało po macoszemu informacji z własnego podwórka. W wiadomościach krajowych podkreślano przede wszystkim sukcesy w wojnie z Moskwą i Kozakami. Od 14 maja 1661, od numeru 28 "Merkuriusz" przeniósł swoją redakcję do Warszawy. Nakład czasopisma wahał się pomiędzy 100 a 300 egzemplarzami. Nie można jednoznacznie stwierdzić do kogo docierał, kto go czytał i jaki efekt wywarł na opinię publiczną w Polsce. Wiadomo jednak, że docierał do kilku stolic europejskich. Aby pokonać barierę językową, król zlecił Pinocciemu wydawanie włoskiej edycji. Pierwszy numer ukazał się pod koniec stycznia 1661 roku pod tytułem "Continuatione del Mercurio Polacco". Opublikowano sześć lub siedem numerów. Zawierały one tylko informacje z Polski.

W Warszawie ukazał się ostatni 42 numer z 22 lipca 1661 roku. Po upadku "Merkuriusza" prasa powróciła do formy gazet ulotnych. Dopiero w pierwszej połowie XVIII wieku zaczyna rozwijać się regularna drukowana prasa polska.

Pełna edycja "Merkuriusza" można znaleźć w e-Kolekcji Czasopism Polskich Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

(AK)

15. lecie "Tygla Kultury"

W tym roku "Tygiel Kultury" obchodzi swoje urodziny - 15 lat temu ukazał się pierwszy zeszyt czasopisma. "Tygiel" to czasopismo społeczno-kulturalne publikowane w Łodzi, ale o zasięgu ogólnopolskim. Łodzianom jest dobrze znane tym bardziej, że zakres tematyczny artykułów może usatysfakcjonować czytelników o zróżnicowanych zainteresowaniach i wybrednych gustach.

Autorami tekstów drukowanych w "Tyglu" są: Jerzy Jarniewicz, Tomasz Cieślak, Wojciech Górecki, Ryszard Kleszcz, Maria Kornatowska, Anna Kuligowska-Korzeniewska i inni. Z czasopismem współpracują także autorzy polscy mieszkający za granicą. Wśród nich są: Jan Morawicki (Petersburg), Renata Jabłońska (Tel-Awiw), Maciej Niemiec, Olga Nadskakuk (Paryż), Henryk Skwarczyński (Chicago). Każdy zeszyt "Tygla" skłania do refleksji nad jednym zasadniczym tematem, np. *Sztuka przekładu*, *Kult - zbiorowa hipnoza*.

Znana i ceniona wśród czytelników jest seria zat. *Biblioteka "Tygla Kultury"*. W cyklu tym ukazały się książki Andrzeja Brauna, Jerzego Jochimka, Stefana Mieczinkowskiego i Arnolda Mostowicza. W ciągu 15 lat istnienia pisma wydrukowano utwory autorów zagranicznych, m.in. wiersze Ivana Wernischa, Gintarasa Grajauskasa, powieści Janko Vujinovicia i Danieli Hodrovej.

"Tygiel Kultury" prowadzi również prężną działalność pozawydawniczą. Przyznaje nagrody dla działaczy kultury z Łodzi i regionu. Do tej pory uhonorowani zostali: Antoni Szram, Joanna Podolska, Marek Janiak oraz Jadwiga i Janusz Trycnowie. Dla tłumaczy poezji polskiej na języki słowiańskie "Tygiel" ufundował Nagrodę im. Zbigniewa Dominiaka. Otrzymali ją: Karol Chmel ze Słowacji, Biserka Rajcic z Serbii, Natalia Astafiewa i Włodzimierz Britanniszki z Rosji oraz Vaclav Burian z Czech.

Konkurs Poetycki dla Młodych Twórców im. Zbigniewa Dominiaka *Moje Świata Widzenie* organizowany od 2003 r. to kolejna cenna inicjatywa "Tygla" i Bałuckiego Ośrodka Kultury *Rondo*. Warto pamiętać, że w ubiegłorocznym konkursie Ministerstwa Kultury periodyk ten był najwyżej punktowanym pismem w Polsce!

Z racji uroczystego jubileuszu odbyło się wiele ciekawych spotkań organizowanych przez "Tygiel" w różnych miejscach Łodzi. Wszystkie te wiadomości cieszą czytelników "Tygla" (a to grono niemałe). Życzymy Redakcji wszystkiego najlepszego: wspaniałych autorów, ciekawych pomysłów i wiernych czytelników.

(IL)

Nowe wystawy w Galerii Wirtualnej BUŁ

Zapraszamy do odwiedzenia Galerii Wirtualnej BUŁ, gdzie pojawiły się dwie nowe wystawy:

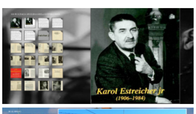

Karol Estreicher, jr (1906-1984). Z okazji 105. rocznicy urodzin Karola Estreichera, juniora przygotowano wystawę prezentującą sylwetkę krakowskiego historyka sztuki, bibliografa, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, prozaika, autora dramatów, tłumacza i kontynuatora Bibliografii polskiej Karola Estreichera, ojca. Ekspozycja zawiera wybrane prace Jego autorstwa, publikacje poświęcone Profesorowi oraz losy Jego spuścizny.

Moje miasto Łódź. Fotografie z kolekcji Jarka Pawlika - pracownika BUŁ. Ekspozycja prezentuje fotografie Łodzi ułożone według tematów: Ginące piękno, Wille i pałace, Urok secesji, Łódź fabryczna, Miasto kontrastów, Miasto nowoczesne, Księży Młyn, Manufaktura, Ulica Piotrkowska, Świątynie, Detale architektoniczne, Pomniki i fontanny, Podwórka, Murale, Nocną porą, Łódź sielska.

(PP)

L U D Z I E K S I Ą Ż K I

25 rocznica śmierci Ewy Szelburg Zarembiny

Ewa Szelburg-Zarembina urodziła się w 1899 roku w Bronowicach pod Puławami. Była powieściopisarką, poetką, eseistką, dramaturgiem, ale najbardziej znana była z twórczości dla dzieci i młodzieży. Jej ojciec był ogrodnikiem, a matka krawcową. Poetka wiodła zwykłe życie w Nałęczowie, które w niezwykły sposób opisywała w swoich książkach. Ewa Szelburg ukończyła filologię polską i pedagogikę na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Po ukończeniu studiów, 22-letnia, Ewa wyszła za mąż za Jerzego Ostrowskiego. Niestety małżeństwo długo nie przetrwało. Poetka ponownie zdecydowała się zawrzeć związek małżeński z Józefem Zarembą. Z inicjatywy Ewy Szelburg powstało w Warszawie Centrum Zdrowia Dziecka. Wiązało to się z jej osobistą tragedią - śmiercią dziecka we Lwowie.

Twórczość literacką Ewa rozpoczęła już w wieku szkolnym, pisząc bajki i wiersze dla "maluchów". Zadebiutowała w 1922 roku, pisząc utwory dla dzieci do tygodnika "Moje Pisemko". Pierwszym opublikowanym utworem były "Przedźwięne przygody Duszka Dzińdzinnika". Bardziej znane utwory kierowane do małego czytelnika to m.in.: "A...a..a... Kotki dwa", "Za siedmioma górami", "O warszawskiej syrenie", "Kija samobija i inne baśnie", "idzie niebo ciemną nocą", "Baśń o Czerwonym Kapturku". Do wiersza "Szedł czarodziej", Grzegorz Turnau skomponował muzykę i umieścił w albumie "Książyc w mieście". A na motywach cyklu powieściowego "Rzeka kłamstwa" powstał serial o tym samym tytule. Poetka była laureatką licznych nagród m.in. nagrody Ministra Kultury i Sztuki za całokształt twórczości, otrzymała również Order Uśmiechu. Zmarła w 1986 roku w Warszawie.

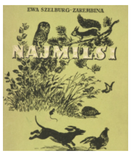

(JM, IN)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

P O L S K I E

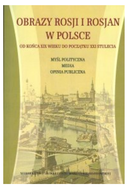

Z A G R A N I C Z N E

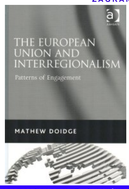

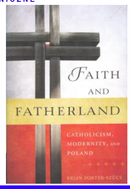

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawca Biuletynu BiBUŁa jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 9/2011 (53) napisz do bibuły